

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12Co/36/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6716206581
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Martin Štubniak
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6716206581.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Martina Štubniaka a sudcov JUDr. Petra Kvieta a JUDr. Janky Benkovičovej, v spore žalobcov 1/ A. T., nar. XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom A. K. XXX/X, XXX XX T., 2/ K. P., rod. K., nar. XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom K. XXX/XX, XXX XX T., obidvaja právne zastúpení JUDr. Ondrej Zachar, advokát, so sídlom 1. mája 1018/81, 031 01 Liptovský Mikuláš, pracovisko Horná 65/A, 974 01 Banská Bystrica, proti žalovanému Glacies Property Corporation Ltd, so sídlom Suite 15, 1st. Floor Oliaji Trade Centre, Francis Rachel Street, P. O. BOX 1004, Victoria, Mahé, Seychelská republika, identifikačné číslo: 174 825, právne zastúpenému Advokátska kancelária Kašuba spol. s.r.o., so sídlom Horná 41, P.O. Box 60, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36 859 095, o určenie vlastníckeho práva, o odvolaní žalobcov 1/ a 2/ proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 12C/130/2016-1158 z 10. júla 2020, v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Zvolen č. k. 12C/130/2016-1223 z 19. októbra 2020 a proti dopĺňaciemu rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 12C/130/2016-1259 z 24. novembra 2020, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu v spojení s dopĺňacím rozsudkom a opravným uznesením z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Zvolen (ďalej aj „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „prvoinštančný súd“) napadnutým rozsudkom žalobu v celom rozsahu zamietol (I. výrok). Žalovanému priznal právo na náhradu trov konania voči žalobcom v rozsahu 100 % (II. výrok). Okresný súd následne opravným uznesením opravil záhlavie rozsudku, v ktorom nesprávne uviedol predmet sporu a dopĺňacím rozsudkom zrušil uznesenie č. k. 12C/130/2016-90 zo dňa 20. 06. 2016 o nariadení neodkladného opatrenia ukladajúceho žalovanému zdržať sa nakladania s nehnuteľnosťami vedenými na LV č. XXXX k. ú. T..

2. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku uviedol čoho sa žalobcovia domáhali, obsahlo popísal písomné a ústne vyjadrenia sporových strán vrátane procesného postupu v súvislosti s neodkladnými opatreniami o ktorých rozhodoval a spomenul tiež obsah niektorých listinných dôkazov (strana 2 až 37 rozsudku). Následne konštatoval, že na základe predložených listinných dokladov zistil skutkový stav a ten v odseku 38 odôvodnenia rozsudku popísal takým spôsobom, že uviedol, na ktorom čísle listu sa v spise nachádza ten-ktorý listinný dôkaz a pri niektorom uviedol aj to čo je jeho obsahom, pričom v tejto časti zreprodukoval aj výpoveď svedkyne Z. H. (strana 37 až 41 rozsudku). Prvoinštančný súd potom citoval ust. § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) uvádzajúc súčasne, že žalobcovia mali naliehavý právny záujem na „určení neplatnosti zmlúv“ a že „zo zmluvy o úvere vyplýva aj zriadenie záložného práva a bez tohto určenia nemožno zmluvu o záložnom práve vysloviť za neplatnú“. Prvoinštančný súd dospel k záveru, že „účastníci právne úkony urobili slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne, preto v súlade s § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka posúdil ich ako platné.“. Zistil, že v zmluve o úvere a dodatku bola určená „štvorročná“ splátka, v ktorej výške mal žalobca 1/ najmenej plniť. Ďalej uviedol, že vzhľadom na dôkaznú povinnosť bolo na žalobcoch, aby zabezpečili

výpisy z obchodného registra Seychelskej republiky, na čo mali dostatok času a ak spochybňovali podpisy oprávnených osôb na jednotlivých dokumentoch, toto tvrdenie vyvrátil žalovaný predloženými prekladmi s apostilou, kde sú overené podpisy týchto osôb. Nebolo preto potrebné vykonávať znalecké dokazovanie ohľadne ich podpisov. Napokon na stranách 43 až 47 rozsudku v podstate skopíroval časť písomného vyjadrenia žalovaného zo dňa 26. 06. 2020 nachádzajúceho sa na č. I. 1135 a nasl. spisu (presnejšie jeho strany 4 až 10) a odôvodnenie rozsudku v merite veci zakončil tým, že znalecké dokazovania ohľadne podpisov aj ceny žalovaným nadobudnutých nehnuteľností by boli nehospodárne, pretože jednak boli predložené apostilované prehlásenia a jednak žalovaný doložil znalecký posudok na cenu nehnuteľností a ten bol postačujúcim. Znalecké dokazovanie by konanie začaté v roku 2016 ešte viac predĺžilo. O náhrade trov konania rozhodol prvoinštančný súd aplikujúc ust. § 255 ods. 1 CSP vzhľadom na úspech žalovaného.

3. V dopĺňacom rozsudku prvoinštančný súd uviedol, že nakoľko žalobu zamietol a opomenul súčasne zrušiť prv nariadené neodkladné opatrenie, urobil tak dopĺňacím rozsudkom.

4. V zákonnej lehote podali proti rozsudku odvolanie žalobcovia. Navrhli, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a žalobe v celom rozsahu vyhovel.

5. Žalobcovia prvoinštančnému súdu vytykali, že sa nedomáhali výroku o neplatnosti zmlúv ale určenia vlastníckeho práva. Samotný rozsudok označili za zmätočný a nepreskúmateľný dodávajúc, že reálne nevedia proti nemu použiť právnu obranu. Ich rozsiahlou argumentáciou sa súd vôbec nezaoberal, čím porušil ich právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Poukázali na to, že prvoinštančný súd nesprávne vyhodnotil jednotlivé žalovaným predložené dôkazy, podľa ktorých mali byť dokumenty podpísané oprávnenými osobami. Okresný súd nevykonal nimi označené dôkazy.

6. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Označil ho za riadne odôvodnený po skutkovej aj právnej stránke a aj konanie prvoinštančného súdu bolo zákonné a transparentné. Iba chybou v písaní uviedol okresný súd, že konal o neplatnosti zmlúv, keďže v odôvodnení jasne uviedol, že „žalobca žaloval určenie vlastníckeho práva“. Žalobcovia neunesli dôkazné bremeno, že prevod vlastníckeho práva na neho kúpnu zmluvou v rámci výkonu záložného práva bol neplatný. Súd sa so žalobou riadne vysporiadal a dal odpovede na argumenty žalobcov, ktoré mali význam pre rozhodnutie. Záložné právo bolo vykonané za dodržania všetkých zákonných ustanovení.

7. Na základe odvolaní žalobcov krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 379 a § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) rozsudok prvoinštančného súdu v spojení s opravným uznesením a dopĺňacím rozsudkom podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil vec prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. Odvolací súd po preskúmaní spisu oboznámiac sa s napadnutými rozhodnutiami dospel k záveru, že odvolanie žalobcov proti rozsudku (a takisto aj proti dopĺňaciemu rozsudku) je plne opodstatnené, pretože okresný súd nepostupoval v súlade s právnou úpravou civilného procesu. Okresný súd porušil právo žalobcov na spravodlivý proces v tom, že svoj rozsudok nezdôvodnil v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP, lebo sa vôbec nevysporiadal s rozhodujúcimi aspektmi tohto sporu. Okrem toho vec nesprávne (neúplne) právne posúdil, pretože okrem citácie ust. § 137 písm. c) CSP, odkazu na § 37 ods. 1 OZ a odkazu na § 255 ods. 1 CSP (ohľadne trov konania) neuviedol žiadne iné ustanovenia právnych predpisov, ktoré by vo svojom rozhodnutí aplikoval, hoci podstata sporu spočívala v posúdení toho, či v súvislosti s výkonom záložného práva na nehnuteľnosti žalobcov bol tento proces súladný s jeho právnou úpravou v Občianskom zákonníku. V dôsledku absencie adekvátneho právneho posúdenia okresný súd svoje závery riadne nevysvetlil, pričom niektorými aspektmi prípadu sa vôbec nezaoberal, hoci tak urobiť mal. Uvedené nedostatky boli pritom takého charakteru, že nemohli byť napravené v odvolacom konaní. Preto odvolací súd nemohol zvoliť iný postup než zrušenie napadnutých rozhodnutí.

9. Podľa ustanovenia § 220 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a

ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

10. Citované ustanovenie je procesnou garanciou práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Právo na spravodlivé súdne konanie totiž v sebe zahŕňa aj právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, lebo len dodržaním tohto čiastkového oprávnenia môže byť v konečnom dôsledku naplnené právo na spravodlivý súdny proces ako celok. Za rozhodnutie napĺňajúce toto právo možno pokladať potom iba súdne rozhodnutie obsahovo zodpovedajúce požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozsudku ustanovením § 220 ods. 2 CSP.

11. K otázke odôvodňovania súdnych rozhodnutí (tak vo vzťahu k predtým účinnému ustanoveniu § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, ktoré do 01. 07. 2016 upravovalo náležitosti odôvodnenia rozsudku, ako aj k aktuálne účinnému ust. § 220 ods. 2 CSP) existuje rozsiahla judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky aj Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorá v konečnom dôsledku nadväzuje na východiská definované Európskym súdom pre ľudské práva v rozhodnutiach týkajúcich sa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Jej spoločným menovateľom je v zásade jednoduchá téza: strana sporu (resp. účastník) má v rámci práva na spravodlivý súdny proces právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatneným právom a obranou proti takému uplatneniu (pozri napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 2 Cdo 170/2005, rozhodnutie ÚS SR sp. zn. III. ÚS 119/03, rozhodnutie ESLP vo veci Garcia Ruiz proti Španielsku z 21. 01. 1999, prípadne Ruiz Torija proti Španielsku z 09. 12. 1994, atď.).

12. Rozhodnutie súdu musí teda obsahovať dostatočné a presvedčivé dôvody, na ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa pritom môže meniť v závislosti od povahy vecí, lebo je len logické, že každá vec (spor) sa vyznačuje individuálnymi okolnosťami a tomu sa musí prispôbiť aj odôvodnenie rozsudku. Odvolací súd zastáva názor, že právu na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia zodpovedá také rozhodnutie súdu, ktoré snáď i na menšom priestore, ale práve o to koncentrovanejšie ponúka v odôvodnení vysvetlenie všetkých relevantných argumentov strán a úvah súdu, ktoré viedli k určitému záveru majúcemu odraz vo výroku (výrokoch) rozhodnutia. Podľa odvolacieho súdu totiž nie kvantita odôvodnenia, jeho rozsah („počet strán“) ale jeho kvalita (teda obsahová stránka) je rozhodujúcim ukazovateľom pre posúdenie, či súdne rozhodnutie „jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany“. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo strany, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, či navrhovaním a hodnotením dôkazov a rovnako tak nie je nutné, aby na každý (aj na pre rozhodnutie bezvýznamný) argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak ale ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie kľúčový, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument.

13. Odvolací súd konštatuje, že prvoinštančný súd v súlade s uvedeným nepostupoval a tieto princípy nerešpektoval. Odôvodnenie napadnutého rozsudku neobsahuje dostatok dôvodov, ktoré jasne a presvedčivo predstavujú vysvetlenie súdom prijatého záveru o nedôvodnosti žalobcami podanej žaloby. Odôvodnenie rozsudku absolútne nespĺňa parametre vyplývajúce z ust. § 220 ods. 2 CSP, pretože napriek jeho rozsiahlosti (odôvodnenie začína na strane 2 rozsudku a končí na jeho strane 47) je zmätočné a chaotické. Chýba mu logická štruktúra a členenie, ktoré by umožňovali pochopiť, ktoré skutkovo a právne relevantné skutočnosti boli pre rozhodnutie podstatné a ktoré nie a hlavne z akých dôvodov. Žalobca opodstatnene poukazoval (aj) na to, že prvoinštančný súd v závere odôvodnenia iba skopíroval písomné podanie žalovaného zo dňa 26. 06. 2020 (dokonca na niektorých miestach v nezmenených gramatických tvaroch). Aj podľa odvolacieho súdu je napadnuté rozhodnutie nepreskúmateľné.

14. Zo spisu vyplýva, že v prejednávanej veci sa žalobcovia podanou žalobou domáhali určenia, že sú v príslušných podieloch spoluvlastníkmi nehnuteľností vedených na LV č. T., k. ú. T. a nie neplatnosti právnych úkonov ako to chybné uviedol okresný súd uvádzajúc, že na určení neplatnosti mali žalobcovia naliehavý právny záujem. Žalobcovia tvrdili, že výkon záložného práva, v rámci ktorého prišli o uvedené nehnuteľnosti (a v rámci ktorého ich nadobudol žalovaný) bol neplatný, nakoľko žalobca 1/ nevedel výšku svojho záväzku, nebola im doručovaná žiadna písomnosť v súvislosti s postúpením pohľadávky

veriteľom AFISS venture capital, resp. v súvislosti so samotným výkonom záložného práva (viď ďalšie dôvody neplatnosti uvedené v žalobe), avšak týmito sa prvoinštančný súd vôbec nezaoberal ani sa s nimi nevysporiadal. Vôbec bližšie nevysvetlil ako potom dospel k záveru, že právne úkony účastníkov (zrejme mal na mysli uzavretú úverovú, záložnú aj kúpnu zmluvu) boli súladné s ust. § 37 ods. 1 OZ, ak sa napr. absolútne nezaoberal tvrdením žalobcov, že im písomné oznámenie o začatí výkonu záložného práva nebolo zo strany pôvodného veriteľa vôbec doručené (hoci to vyžadovalo ust. § 151l ods. 1 OZ). Prvoinštančný súd sa v podstate v dôvodoch rozsudku sústredil najviac na skutočnosť, či zmluvu o úvere, záložnú zmluvu a kúpnu zmluvu podpísali osoby oprávnené konať za záložného veriteľa, resp. za žalovaného ako nadobúdateľa žalovaných nehnuteľností a nechal bez vysvetlenia prečo sa tým vôbec zaoberal, t. j. či prípadné preukázanie takýchto skutočností by malo nejaký právny význam vo vzťahu k vlastníctvu žalobcov, resp. žalovaného.

15. Vzhľadom na uvedené odvolací súd nemal inú možnosť ako rozsudok okresného súdu zrušiť (vrátane odvolaním žalobcov takisto napadnutého dopĺňacieho rozsudku, ktorým bolo kvôli zamietnutiu žaloby zrušené neodkladné opatrenie) a vrátiť mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V ďalšom konaní si prvoinštančný súd predovšetkým ujasní predmet konania, ktorým je určenie (spolu)vlastníckeho práva žalobcov, ujasní si všetky žalobcami tvrdené okolnosti, ktoré podľa nich spôsobili neplatnosť výkonu záložného práva, neplatnosť uzavretej úverovej, záložnej a kúpnej zmluvy vrátane zmluvy o postúpení pohľadávky pôvodným veriteľom. Všetky takto žalobcami tvrdené okolnosti neplatnosti potom posúdi z toho hľadiska, či právnym následkom tej-ktorej z nich môže, resp. mohla byť neplatnosť daného právneho úkonu a ak áno, či takáto okolnosť bola daná, teda preukázaná. Ujasní si tiež právnú povahu úverovej zmluvy medzi žalobcom 1/ a veriteľom AFISS, posúdi či proces výkonu záložného práva zo strany záložného veriteľa bol v súlade s úpravou záložného práva v ust. § 151a nasl. OZ. Jednoducho bude sa zaoberať všetkými žalobcami tvrdeným aspektmi prípadu, ktoré ak nebudú pre rozhodnutie právne relevantné, tak to uvedie v odôvodnení nového rozhodnutia a v tomto smere bude mať na zreteli predovšetkým svoju povinnosť nové rozhodnutie zdôvodniť tak, aby bolo konkrétne, jednoznačné a zrozumiteľné, bez zbytočného opisovania priebehu konania, teda aby bolo preskúmateľné, čiže spĺňajúce zákonné kritériá uvedené v ust. § 220 ods. 2 CSP. V novom rozhodnutí rozhodne prvoinštančný súd aj o náhrade trov celého, teda aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

16. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súde je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).